

CONTINGUTS 2n TRIMESTRE

1. Els determinants: són les paraules que complementen un nom i que, en gairebé tots els casos, hi concorden en gènere i nombre.

- ✓ **Demostratius:** Indiquen **proximitat** o **llunyania** respecte la persona que els fa servir.

Formes:

A prop de qui parla: *aquest, aquesta, aquests, aquestes*

Lluny de qui parla: *aquell, aquella, aquells, aquelles*

- ✓ **Possessius:** Indiquen **propietat** de qui és un objecte, un animal o una persona al qual ens referim.

Formes:

masculí singular: *meu, teu, seu, nostre, vostre, seu*

femení singular: *meva, teva, seva, nostra, vostra, seva*

masculí plural: *meus, teus, seus, nostres, vostres, seus*

femení plural: *meves, teves, seves, nostres, vostres, seves*

El possessiu sempre va precedir de l'article (*el seu germà, la meva cosina*).

- ✓ **Articles:** Indiquen el **gènere** i el **nombre** del nom.

Formes:

el: masculí singular (*el noi*) / **els:** masculí plural (els amics)

la: femení singular (*la mare*) / **les:** femení plural (les persones)

en: masculí singular personal (*en Marc*) / **na:** femení singular (*na Berta*)

Els articles **el** i **la** s'apostrofen quan van seguits d'un mot que comença en vocal, excepte si és femení i comença per **i-**, **u-**, **hi-** o **hu-** àtones (*la Irene, la unitat, la història, la humitat*).

2. L'adjectiu qualificatiu: són les paraules que expressen qualitats o característiques del nom, amb el qual concorden en gènere i nombre.

3. Tipus d'oracions:

L'**oració** és un conjunt de paraules que tenen sentit complet, una entonació determinada i un verb en forma personal. L'element sense el qual no hi ha oració és el verb.

- ✓ **Interrogatives:** serveix per preguntar. Es tanca amb un signe d'interrogació (*Vindràs a la festa d'aniversari de l'Eva?*).
- ✓ **Exclamatives:** serveix per expressar sentiments. Es tanca amb un signe d'admiració (*Quina por que tinc!*).
- ✓ **Imperatives:** serveix per donar una ordre. Es tanca amb un punt final o amb un signe d'admiració (*Deixa'l anar ara mateix!*).

4. Separació de paraules en síl·labes:

Síl·laba: conjunt de sons que pronunciem en un cop de veu.

Se separen: rr, ss, sc, ix, l·l, tj, tg, tx (*cor-res*)

No se separen: ny, qu, gu, ll, (*ca-nya*)

5. Sí·l·laba tònica i sí·l·laba àtona:

Tònica: la que es pronuncia amb més força (*por-ta*)

Àtona: qualsevol altra sí·l·laba que no sigui tònica (*por-ta*)

6. Classes de paraules segons el lloc que ocupa la sí·l·laba tònica:

Paraules agudes:

Síl·laba tònica en l'última posició
S'accentuen quan acaben en **vocal**, **vocal + s**, **-en** o **-in** (*germà*,
meravellós, *aprèn*)

Paraules planes:

Síl·laba tònica en la penúltima posició
S'accentuen quan no acaben en vocal, vocal + s, **-en** o **-in** (*telèfon*,
rètol)

Paraules esdrúixoles:

Síl·laba tònica en l'antepenúltima posició
S'accentuen totes (*pròxima*, *pel·lícula*)

Agudes	Planes	Esdrúixoles

7. Tipus d'accents: obert i tancat

L'**accent gràfic** és el signe ortogràfic que posem a sobre de les vocals per indicar la sí·l·laba tònica. L'accent pot ser **obert** (´) o **tancat** (ˊ).

La **a** sempre porta accent obert. La **i** i la **u** sempre porten accent tancat. La **e** i la **o** poden portar accent obert o tancat.

Accent obert	Accent tancat

Nom:

Data:

CONTINGUTS 2n TRIMESTRE

8. Paraules sinònimes

Una paraula o expressió és **sinònima** d'una altra quan té el mateix significat o un significat semblant.

armada (1)

fortes ()

assetjar (2)

panxa ()

sòlides (3)

exèrcit ()

ventre (4)

envoltar ()

aleshores (1)

abecedari ()

alfabet (2)

omplir ()

corredor (3)

llavors ()

solament (4)

respondre ()

emplenar (5)

només ()

contestar (6)

passadís ()

renyar - espifiar-la - m'enganyin - moltíssim

En Joan **s'atipa com un lladre**. ➔ En Joan menja molt.

Dilluns va **ploure a bots i barrals**. ➔ _____

No m'agrada que em **prenguin el pèl**. ➔ _____

No sabia res i vaig **ficar la pota**. ➔ _____

El mestre ens va **cantar la canya** a tota la classe. ➔ _____

descobrir - prim - parlar - tenda - progressar - pensar

A la **botiga** no hi havia ningú. No va poder **esbrinar** qui ho va fer.

Per **avançar** en els estudis cal esforçar-se. Aquest gos és molt **escanyolit**.

Cal **reflexionar** abans de prendre cap decisió. Ens agrada més **xerrar** que treballar.

9. Paraules antònimes

Dues paraules o expressions són **antònimes** quan expressen significats contraris.

Hi ha **antònims** que poden ser-ho o no segons la frase on estigui la paraula.

Fixa't en aquest exemple: M'agrada el **pa sec**. M'agrada el **pa tou**.

Aquí l'antònim de sec és tou. En canvi, a la frase següent, l'antònim de sec no és tou, sinó moll: El **jersei** està **sec**. El **jersei** està **moll**.

nit (1)	petit ()
seriosos (2)	proper ()
distant (3)	dia ()
gran (4)	alegres ()
perdre (1)	trist ()
content (2)	ràpidament ()
lentament (3)	desfer ()
viu (4)	tancar ()
obrir (5)	mort ()
fer (6)	guanyar ()

dolent - soroll - mal - humit - oportuna - desagraden

Era un **bon** home. ➔ Era un home.

Feia un dia **bo**. ➔ Feia un dia

En aquell lloc hi havia molt **silenci**. ➔ En aquell lloc hi havia molt

M'**agraden** les pastanagues. ➔ Em les pastanagues.

Sempre és molt **inoportuna**. ➔ Sempre és molt

La ciutat té un clima **sec**. ➔ La ciutat té un clima